

TAKOVÍ NORMÁLNÍ HRDINOVÉ

Christopher McDougall

Jak banda svérázných
dobrodruhů objevila zapomenutá
tajemství síly a vytrvalosti

MLADÁ FRONTA

MLADÁ FRONTA

TAKOVÍ NORMÁLNÍ HRDINOVÉ

Jak banda svérázných
dobrodruhů objevila zapomenutá
tajemství síly a vytrvalosti

christopher mcdougall

© 2015 by Christopher McDougall
Cover photo © Shutterstock, 2015
Translation © Anna Kudrnová, 2015
ISBN 978-80-204-3825-6

TAKOVÍ NORMÁLNÍ HRDINOVÉ

Christopher McDougall

Jak banda svérázných
dobrodruhů objevila zapomenutá
tajemství síly a vytrvalosti

MLADÁ FRONTA

Mým rodičům, Johnovi a Jean McDougallovým.

*„Za všechny své činy, které snad mají nějakou cenu,“
řekl kdysi Howard Hughes, „vděčím géniu svého otce.“*

Tradice má sílu.

– *NOVINÁŘ HEYWOOD BROUN,*
když roku 1922 sledoval,
jak starý boxer dal za vyučenou mladému vyzývateli

KAPITOLA 1

MUSÍTE SI PŘEDSTAVIT, že jste v Řezníkově kůži.

Jste generál Friedrich-Wilhelm Müller, jeden ze dvou německých velitelů Kréty. Hitler má strach, že se přímo vám před nose schyluje k něčemu strašnému, co by vážně narušilo německou ofenzivu, vy ovšem máte situaci pevně v rukou. Ostrov je malý a vašich lidí obrovský počet. Velíte 100 000 zkušených vojáků, hory pročesávají pátrací letadla a pláže monitorují hlídkové čluny. Máte na povel gestapo a lidi se vás tolik bojí, že vám přezdívací Řezník. S vámi si nikdo zahrávat nebude.

A pak se 24. dubna 1944 vzbudíte a zjistíte, že vaše druhá polovička je ta tam. Po vašem spoluveliteli, generálu Heinrichu Kreipovi, jako by se zem slehla. Ani stopa po něčem nekalém: žádné výstřely, žádné krveprolití, žádné známky potyčky. Co je ještě divnější, generál se vypařil v blízkosti hlavního města, nehlídanějšího kouta ostrova. Ať se stalo cokoli, odehrálo se to přímo před generálovými vlastními muži. A Kreipe nebyl žádný zelenáč; byl to tvrdý chlap, veterán z Velké války s Železným křížem, který v bitvách vystoupal po žebříčku hodností a zrovna ho převeleli z ruské fronty. Měl osobní stráž, ozbrojeného řidiče a vilu obehnanou ostnatým drátem, hlídanou bojovými psy a kulometry.

Tak kam se poděl?

Řezník věděl jenom tolik: krátce po deváté večer generál Kreipe opustil velitelskou základnu a odjel do centra města. Byla sobota, a tak byl pěší provoz hustší než obvykle. Ze vzdálených posádek přijely autobusy vezoucí jednotky do kina, takže procházející se vojáci přeplnili ulice. Film právě skončil; to Řezník věděl, protože stovky vojáků viděly černý sedan s generálskými vlaječkami na nárazníku, jak popojíždí ulicemi. Generálův řidič na ně musel troubit, ať ustoupí z cesty, v jednu chvíli dokonce stáhl okénko a zahulákal: „*GENERALS WAGEN!*“ Kreipe seděl na sedadle spolujezdce, kýval a salutoval. Silnice v každém směru byly

co půl míli střežené kontrolními stanicemi. Generálův vůz minul štáb gestapa a projel poslední kontrolní stanicí, úzkým průjezdem u Chanijské brány. „*Gute Nacht*,“ zavolal generálův řidič. Sedan proklouzl pod závorou a opustil město.

Nazítří brzy ráno byl generálův vůz objeven na plážičce jen kousek od města. Generál a jeho řidič byli fuč, stejně jako vlaječky s orlicí z předního nárazníku. Kolem auta se povalovaly podivné odpadky: román od Agathy Christie, obaly od čokolády Cadbury, hromádka špačků z cigaret anglické značky „Player’s“ a zelený baret britského komanda. Na přístrojové desce ležel dopis. Byl adresován „německým orgánům na Krétě“ a stálo v něm, že Kreipe byl zajat britskou přepadovou jednotkou a odvezen z ostrova. Dopis byl obřadně zapečetěn červeným voskem a pečetními prsteny a končil veselou douškou:

Vělice nás mrzí, že tu musíme nechat tenhle krásný automobil.

Tady něco nehrálo. Generála museli lapit poté, co vyjel z města, jenže jeho auto se našlo pouhých dvacet minut cesty odtud. Takže za tuto krátkou dobu tajemní muži provedli útok ze zálohy, odzbrojili a zneškodnili dva zajatce, vykouřili balíček cigaret, posvačili, ztratili baret, roztavili pečetní vosk – a co ještě – prolistovali knížku? Byl to únos, nebo rodinná dovolená? Navíc byl dotyčný úsek pobřeží osvětlený obloukovými lampami a létala nad ním hlídková letadla. Proč by si zkušené komando vybralo jako místo opuštění ostrova zrovna jeho nejmíň chráněnou část? Z té pláže by se jejich člun musel plavit na sever stovky mil vodami, které okupovali Němci, což by z něj hned po východu slunce udělalo snadný terč.

Ať to provedl kdokoliv, snažil se vypadat velmi britsky, velmi chladnokrevně a nad věcí. Jenže na to jim Řezník nehodlal skočit. Tohle byla už jeho druhá světová válka, a pokud mu bylo známo, generála ještě nikdy nikdo neunesl. Takováhle akce neměla precedent ani danou taktiku, takže museli plánovat za pochodu. Což znamená, že dříve nebo později něco zpackají a padnou mu přímo do rukou. Už se dopustili jedné velké chyby: šeredně podcenili svého soupeře. Řezník totiž prokoukl jejich zastírací manévry a uvědomil si dvě věci:

Jsou pořád na ostrově a prchají o život.

KAPITOLA 2

Kdo je ve své smělosti troufalý, bude zabit
kdo je statečný, ale netroufá si, bude žít.

LAO-C'

JEDNOHO JARNÍHO RÁNA ROKU 2012 jsem stál na místě, kde se našlo generálovo auto, a přemítal jsem nad stejnou otázkou jako kdysi Řezník: kam jen mohli jít?

Za mými zády se rozléhá Egejské moře. Předě mnou nic než po hrudník vysoká spleť ostružiní vedoucí k příkrému srázu. V dálce přetíná ostrov napůl jako obří hraniční plot rozeklaný hřeben zasněženého pohoří Ida – je to nejvyšší převýšení v Řecku. Uniknout se dá jedině z jižního pobřeží, jenže tam se lze dostat jen přes takřka 2500 metrů vysoký vrchol. Taková túra by byla náročná sama o sobě, ale táhnout při ní nepřátelského zajatce a v patách mít plno pronásledovatelů? Ani nápad.

„Á!“ Odněkud z ostružiní se ozve výkřik, pak se vynoří ruka, jako by mávala na taxík. „Pojď sem ke mně.“

Chris White zůstává na místě se zdviženou rukou, abych ho našel, a oči upírá na to, co objevil. Nahodím si batoh na ramena a začnu si klesat cestu k němu, za oblečení mě chytají trny. Na světě nežije člověk, který by o incidentu s generálem Kreipem věděl víc než Chris White, což je zvláštní, protože neexistuje důvod, proč by Chris White měl něco vědět o generálu Kreipovi. Chris není akademik ani vojenský historik. Nehovoří řecky ani německy a jako celoživotní pacifista si nijak zvlášť nepotrpí na příběhy z války. Přes den Chris působí jako sociální pracovník, který řídí péči o seniory a mentálně postižené lidi v tichém anglickém městě Oxford. Ale po nocích a o víkendech se v dřevěné kůlně za svým venkovským domkem hrabe ve štosech topografických map a antikvárních knih. Chris následuje zářnou tradici britských amatérů posedlých nějakým tématem a posledních deset let strávil tím,

že střípek po střípku skládal záhadu, kterou řešil Řezník 24. dubna 1944: jak nechat zmizet německého generála na ostrově, kde se to jen rojí německými jednotkami?

Byl to fantastický nápad. Právě to Chrisu Whiteovi učarovalo. Ten plán byl tak dokonale, tak drze antinacistický: chtěli Hitlerovi hodit klacek pod nohy ne silou a brutalitou, ale převést ho důmyslem a chytrostí. Žádné kulky, krev, žádné zapletení civilistů. Zabít generála by z něj udělalo jen další oběť války; takhle ukážou nepříteli, zač je toho loket, a naženou trochu strachu těm, kdo terorizují Evropu. Naprostá záhadnost plánu vydráždí nacisty k nepřičetnosti a v mysli každého vojáka zaseje semínko obav: pokud tyhle přízraky dokážou zajmout nejstřeženějšího muže na opevněném ostrově, může být vůbec někdo v bezpečí?

Jenže únosem to jen začínalo. Řezník hodlal do pátrání zapojit všechno, co měl, a že toho měl hodně. Byl odhodlán pročesat lesy, nasadit stopovací psy, vypustit nad hory průzkumná letadla snímající kozí stezky, po nichž se pak vydají pěší zvědové. Gestapo mohlo nabídnout úplatky a odměny, a tak aktivovat síť místních udavačů. Řezník měl více než jednoho vojáka na každé čtyři civilisty, což byl vyšší podíl, než byste našli ve věznici s maximální ostrahou. A právě v tu se Kréta proměnila: ve věznici oplocenou mořem. Kréta vlastně nikdy nebyla obyčejný ostrov, alespoň v Hitlerových očích ne. Führer na Krétu spoléhal jako na klíčový tranzitní bod pro německé jednotky a zásoby mířící na ruskou frontu, a hodlal si ji střežit jako bankovní trezor. I ten nejmenší náznak krétského odboje, jak Hitler přikázal, měl být potlačen s *eine gewisse Brutalität* – „jistou brutalitou“.

A aby dal jasně najevo, co míní výrazem *Brutalität*, Hitler světil ostrov do rukou svého bojovníka snů: generála Müllera, veterána se sedmáctiletou praxí a Rytířským křížem za chrabrost, který si pro svou nemilosrdnost brzy vysloužil přezdívku „Krétský řezník“. Jeho pravou rukou byl důstojník gestapa jménem Fritz Schubert, Němec narozený na Blízkém východě, přezdíváný „Turek“. Se svou snědou pletí a plynnou řečtinou a angličtinou se Turek dokázal vydávat za pastýře, potloukat se po kavárnách a návsích a čenichat tam. Jeho oblíbený trik spočíval v tom, že si oblékl britskou uniformu, vytáhl některého Krétana odsouzeného

k smrti ze žaláře a nabídl mu svobodu, pokud Turka představitel ve své vesnici jako britského člena komanda, který přišel na pomoc odboji.

„Měli to zmáknuté, byli zvyklí klamat nic netušící lidi,“ vzpomínal jeden

Krétan, který přežil válku.

Jenže možná jim Řezník tentokrát sedl na lep. Možná to únosci úmyslně přehnali se smetím poházeným kolem generálova vozu, protože si chtěli s Řezníkem pohrát a vyvolat v něm dojem, že generál je pořád ještě na ostrově. Pak by rozptýlil své jednotky po celých horách... a jakmile by se otočil, zjistil by, že na pobřeží vtrhly spojenecké jednotky. Pokud to tak bylo, klobouk dolů – Řezník musel smeknout před jejich vychytralostí.

Kréta, ten zapadlý ostrůvek, Hitlerovi tajně dělala vrásky. „Obava z invaze do Řecka a Kréty vyvstala v lednu 1943,“ vysvětlil Antony Beevor, britský vojenský historik, jehož otec sloužil za války u špionážní služby. „Němci měli v skrytu duše největší hrůzu z toho, že budou muset v týle čelit vzpouře na Krétě.“ Hitlerovy síly byly už tak nebezpečně rozptýlené – okupovaly více než tucet zemí a zároveň byly uvězněny v krutých bojích na různých místech Ruska a severní Afriky. Kdyby jim Kréta vrazila nůž do zad, byla by to katastrofa. Tak či onak, Řezník musel tenhle průšvih rychle vyřešit. Čím déle se generál pohřešoval, tím vypadal Řezník slabší a zranitelnější – v očích nepřátel i vlastních lidí.

Proto hned prvního dopoledne Řezník přišel s plánem, jak si na únoscce políčí. Jeho letadla brzy vzlétla do vzduchu a rozhazovala letáky nad Heraklionem, pobřežním městem, které se později stalo hlavním městem Kréty:

Jestliže se generál do tří dnů nevrátí, všechny vesnice ve správné oblasti Heraklion budou do základu vypáleny. Civilní obyvatelstvo nechť očekává nejpřísnější represe.

Čas běžel. Řezník měl spoustu udatných vojáků: teď potřeboval vyděšené civilisty. *Uvidíme, jak daleko tihle banditi dojdou, když se celý ostrov obrátí proti nim.*

Christ White rozhrnul ostružiní a ukázal na zem. Úzká cestička v hlíně vedla k nízkému tunelu v křoví. Nebyla moc prošlapaná, ale byla to nejlepší, co jsme za celé dopoledne viděli.

„Šli tudy,“ prohlásil Chris. „Pojďme.“

KAPITOLA 3

CHRIS RAZIL CESTU. Ostružiní přetínalo pěšinu jako síť, šlo se po řídce zarostlém podloží volných kamenů. Stezička se pořád kroutila na místech, kde by neměla – otáčela se o 180 stupňů, nořila se do zarostlých úžlabin –, ale Chris nebyl k zastavení. Kdykoli se zdálo, že se pěšinka nadobro vytratila, Chris zapadl do houští a nakonec jeho ruka vystřelila zase nahoru:

„Á!“

Ně, opakoval mi můj instinkt. *Tohle je úplně špatně*. Proč by někdo prošlapával stezku, která vede přímo do skály? Nebo do strže a zase zpátky, místo aby se táhla podél ní? Musel jsem si připomenout, že se řídíme logikou koz; na Krétě prošlapávají cestu kozy a pastýři je následují a osvojují si zvířecí vnímání krajiny. Jakmile jsem přestal zpochybňovat kozí logiku, všiml jsem si, jak jsou kameny kolem nás uhlazené, a uvědomil si jinou věc: voda teče jen jedním směrem. Bez ohledu na to, jak podivnými zatáčkami nás tyhle výmoly vedly, museli jsme získávat výšku. Aniž jsme to postřehli, krůček po krůčku jsme se blížili k vrcholu srázu.

„Netají se ti z toho dech?“ zeptal se Chris. „Je možné, že před námi tudy od německé okupace nikdo nešel. Jako bychom vstupovali do starověké hrobky.“

Za chvíli už jsme s Chrisem pelášili dál. Tedy, Chris pelášil a já ho následoval. On prošlapával a razil cestu, zatímco já jsem měl co dělat, abych s ním udržel tempo. Jsem o deset let mladší než Chris a *myslel* jsem si, že mnohem lépe trénovaný – bylo pro mě tedy pokořující přijmout skutečnost, že mě tenhle šedesátiletý správce sociálních služeb, který nikdy netrénuje a vypadá, jako by se nejlíp cítil v pohodlném křesle s nedělními novinami, může při stoupání do kopce zahanbit svou vytrvalostí a hbitostí.

„To musí přijít samo,“ pokrčil Chris rameny. Vážně? Právě to jsem jel na Krétu zjistit.

Staří Řekové říkali Krétě „Odštěpek“, a když začne vaše letadlo klesat

k přistání a po zemi pod vámi ani stopa, poznáte proč. Zrovna když si pomyslíte, že se letadlo zřítí do moře, pilot nahne stroj a ostrov se zničehonic objeví, na pobřeží zpěněný, jako by se právě vynořil z hlubin. V přístavu za letištem se tyčí pochmurná kamenná pevnost z šestnáctého století, památka benátských časů, která jen posiluje dojem, že procházíte branou času a vstupujete do světa dávno minulých dob.

Krátě se říká ještě jinak, „Ostrov hrdinů“, na což jsem přišel jen náhodou. Hledal jsem informace o Feidippidovi, antickém řeckém poslu, který inspiroval moderní maraton, a narazil jsem na zvláštní zmínku o moderním Feidippidovi jménem George Psychundakis, lépe známém pod přezdívkou „Šašek“. Šašek byl fascinující postava. Když Hitlerovy síly vpadly na Krétu, přes noc se proměnil z ovčáka v posla, který běhal přes hory a nosil zprávy odboji. George zvládl věci, kterých by se zalekl leckterý olympionik: šplhal po zasněžených srážech s třicetikilovým batohem na zádech, uběhl za noc skoro sto kilometrů a nepozřel při tom nic než vařené seno a přechytračil gestapácké komando, které ho obklíčilo. George ani neměl vojenský výcvik; byl to pastýř žijící ospalým, poklidným životem – do dne, kdy se nad jeho domovem rozevřely německé padáky.

Do té doby jsem považoval tajemství dávných hrdinů jako Feidippidés za zpola mytické nebo ztracené v propadlišti času, jenže tady byl normální muž, který tytéž kousky opakoval po 2500 letech. A nebyl jediný: George osobně vyprávěl příběh o jiném pastýři, který sám zachránil ženy a děti z celé vesnice před německým masakrem. Němci, hledající zbraně, pojali podezření, když zjistili, že všichni muži jsou pryč a žádná z žen nepromluví. Německý velitel nechal ženy nastoupit do řady, aby je popravil. Zrovna když chtěl rozkázat „Pal!“, jeho lebka explodovala. Pastýř jménem Kostis Paternakis přispěchal z lesa na pomoc, právě včas, aby stihl ze čtvrt míle zamířit. Zbylí Němci se rozprchli – a padli přímo do náruče partyzánů, kteří dorazili Kostisovi v patách.

„Pořád mi to připadá jako jeden z nejpůsobivějších okamžiků celé války,“ vyprávěl jeden britský člen odboje, jemuž mlčenlivost statečných žen zachránila život. Je to tak strhující příběh, že snadno zapomeneme, co bylo v sázce. Kostis byl nucen ignorovat pud sebezáchovy a ovládnout hněv, paniku a vyčerpání, když musel zklidnit divoce bušící

srdce a zamířit. Nebyl to jen akt odvahy, ale také vítězství přirozeného hrdinství

a fyzického sebeovládání.

Čím déle jsem zkoumal krétský odboj, tím víc podobných příběhů jsem nacházel. Existoval opravdu americký středoškolák, který bojoval po boku rebelů za nepřátelskou linií? Kdo byl hladovějící vězeň, jenž uprchl ze zajateckého tábora a stal se mistrem odvety zvaným „Lev“? A především: co se skutečně odehrálo, když se parta podivínů pokusila propašovat německého velitele z ostrova? I nacisti si uvědomovali, že na Krétě je čekají úplně jiné boje. V den, kdy byl odsouzen k smrti za válečné zločiny, nevinil Hitlerův náčelník štábu za svůj osud norimberské soudce. Nevyčítal svým jednotkám, že prohrály, ani Führerovi, že ho nechal na holičkách. Vinil Ostrov hrdinů.

„Neuvěřitelně silný odpor Řeků fatálně zpozdil německý útok na Rusko o měsíc nebo dva,“ bědoval generál Wilhelm Keitel krátce před tím, než ho odvedli k šibenici. „Kdyby nedošlo k tomu dlouhému prostoji, válka by dopadla jinak... a dnes by tu seděli jiní.“

A nikde v Řecku nebyl odboj tak důvtipný, pohotový a vytrvalý jako na Krétě. Z čeho tedy čerpal?

Byly časy, kdy by tato otázka nepředstavovala žádnou záhadu. Po velkou část lidských dějin národy neponechávaly hrdinské umění náhodě; bylo to multidisciplinární úsilí zaměřené na optimální výživu, ovládnutí vlastního těla a psychické zocelování. Hrdinské dovednosti se studovaly, praktikovaly a zdokonalovaly, přecházely z rodičů na děti a z učitelů na žáky. Umění hrdiny nespočívalo ve statečnosti; šlo o to, být natolik schopný, že statečnost už nepředstavovala problém. Cílem nebylo padnout za dobrou věc, ale vykumat, jak vůbec nepadnout. Achillovi, Odysseovi a ostatním antickým rekům se myšlenka na smrt ani trochu nezamlouvala a rvali se o každou vteřinu života. Jedinou šancí hrdiny, jak získat nesmrtelnost, bylo zapsat se do paměti lidí jako šampion, a šampioni neumírají tupě jako mouchy. Všechno to závisí na schopnosti uplatnit nesmírné zásoby síly, vytrvalosti a bystrosti, jejichž existenci si spousta lidí ani neuvědomuje.

Hrdinové se naučili, jak využít vlastní tělesný tuk coby zdroj energie a nespoléhat na dávky cukru, jak to dnes dělá většina z nás. Naše tělo

zhruba z pětiny tvoří zásoba tuku; nejkvalitnější energie, připravená ke spálení a dostupná v takovém množství, že zlezete horu, aniž byste potřebovali sousto jídla – pokud ovšem víte, jak z ní čerpat. Tukový metabolismus je prakticky zapomenuté tajemství vytrvalců, ale když ho někdo vzkřísí, výsledky jsou ohromující. Mark Allen, nejlepší triatlonista všech dob, prorazil, teprve když objevil způsob, jak spalovat tělesný tuk namísto sacharidů, což znamenalo revoluci v jeho přístupu ke sportu a dovedlo ho k šesti ironmanským titulům, umístění na stupních vítězů skoro v každém závodě kariéry a v roce 1997 i k titulu „Nejzdatnější muž světa“.

Hrdinové také nebyli žádné hory svalů; spíš spoléhali na úspornou, efektivní sílu fascií neboli povázek, houževnaté pojivové tkáň, která v těle funguje jako guma. Bruce Lee byl průměrný student bojových umění, když ho začalo fascinovat Wing Chun, jediné bojové umění vytvořené ženou. Wing Chun je založeno na smrštění povázky, ne na síle svalů. Lee ovládl sílu fascií tak mistrně, že dovedl k dokonalosti úder na délku palce – skoro neznatelnou ránu pěstí, jíž dokázal odmrstit dvakrát tak těžkého muže na druhou stranu místnosti. Fascie je všem dostupný a téměř nevyčerpatelný zdroj síly. Právě díky ní dokážou masajští válečníci při svých rituálech vyskakovat do výše hlavy, fascie je základem řeckého pankratia a brazilského jiu-jitsu, dvou obranných stylů, které patří k těm nejúčinnějším na světě.

Hrdinové se museli stát mistry nepředvídatelného. Trénovali svou amygdalu praktikováním „přirozeného pohybu“, což býval jediný způsob pohybu, který jsme znali. Pokud chtěli lidé přežít, museli být schopni probíhat krajinou, ohýbat tělo podle překážek ležících v cestě, skákat beze strachu a dopadat přesně na správné místo. Kdysi, na počátku

20. století, se francouzský námořní důstojník jménem Georges Hébert pustil do studia přirozeného pohybu; sledoval, jak si děti hrají – běhají, šplhají a perou se –, a začal chápat důležitost spontaneity a improvizace. Když byli později Hébertovi žáci podrobeni testům síly, rychlosti, mrštnosti a vytrvalosti, vyrovnali se elitním světovým desetibojařům.

Proto Řekové nečekali, až se objeví hrdinové; raději si vychovali svoje vlastní. Přivedli k dokonalosti výživu hrdiny, která potlačuje hlad, zvyšuje sílu a mění tělesný tuk v účinné palivo. Vynuli techniky, jak

ovládnout strach a návaly adrenalinu, a naučili se čerpat z pozoruhodné skryté síly elastických tkání těla, které jsou mnohem silnější a efektivnější než svaly.

Před více než dvěma tisíci let seriózně pracovali na tom, aby probudili spícího hrdinu, jenž se skrývá v nitru každého z nás. A pak zmizeli.

Nebo možná ne. Když začal Rick Riordan, učitel na základní škole v texaském San Antoniu, přemýšlet o problematických dětech ve své třídě, zničehonic ho napadlo něco ztřeštěného. Možná ty divoké děti nebyly hyperaktivní, možná to byli jen hrdinové na nesprávném místě. Koneckonců – chování, které se dnes tlumí Ritalinem a zaznamenává do třídnice, v jiných dobách platilo za známku velikosti, počáteční projevy skutečného šampiona. Riordan si s tou myšlenkou pohrál a představil si, co by z toho mohlo vzejít. Co kdyby silné, průbojné děti raději přeměroval než odrazoval? Co kdyby pro ně existovalo místo, venkovní tréninkový tábor, pojatý jako hřiště, kde by mohli dát volný průchod všem těm přirozeným instinktům a běhat, zápasit, šplhat, plavat a zkoumat? Jmenoval by se Tábor poloviční krve, rozhodl se Riordan, protože to přece jsme – napůl zvířata a napůl vyšší bytosti, na půli cesty mezi těmito póly a lavírujeme mezi nimi. Riordan začal psát a vytvořil postavu neklidného chlapce z rozvrácené rodiny, Percyho Jacksona, který dorazí do tábora v lesích a mění se s tím, jak učitelé v jeho nitru odhalí olympionika, tříbí ho a vedou.

Riordanova vize školy pro hrdiny opravdu existuje – jen je po kouskách rozsetá po celé zeměkouli. Z dovedností zbyly střípky, ale s trochou snahy je vypátráte všechny. Ve veřejném parku v Brooklynu se bývalá baletka vnoří do křoví a vrátí se s taškou stejných superpotravin, kterými se živil i staří Řekové. V Brazílii někdejší plážový prodavač cetek oživuje ztracené umění přirozeného pohybu. A v arizonském polopouštním zapadákově zvaném Oracle tichý génius zmizel do pouště poté, co naučil pár vynikajících sportovců – a s nimi, světe div se, i Johnnyho Cashe a Red Hot Chili Peppers – dávnému tajemství, jak využívat tělesný tuk.

Ale nejlepší tréninkovou laboratoří ze všech byla jeskyně v horách za nepřátelskou linií – kde během druhé světové války banda řeckých pastýřů a mladých britských amatérů spřádala plány, jak si poradit se stovkou tisíců německých vojáků. Nebyli od přírody silní, profesionálně

vycvičení ani proslulí svou odvahou. Byli to hledaní muži, určení k okamžité popravě. Jenže jim hladovka prospívala. Pronásledování a štvání sílili. Objevili v sobě tak samozřejmé hrdinství, že se rozhodli

jít v šlépějích největšího hrdiny ze všech, Odyssea, a pokusit se o vlastní verzi trojského koně.

Byla to sebevražedná mise – tedy pro každého, kdo neovládl určité staré umění.

KAPITOLA 4

Když přišel Hitler k moci, Churchill nepoužil logický úsudek, ale plně se vcítil do situace, jako to uměl jen. Právě to jsme potřebovali.

C. P. SNOW, VĚDEC A ŠÉF VÁLEČNÉ ŠPIONÁŽE,
V PŘEDNÁŠCE „VĚDA A VLÁDA“ NA HARVARDU ROKU 1961

O ČTYŘI ROKY DŘÍVE byl osud Anglie zpečetěn. Této skutečnosti čelil Winston Churchill, když roku 1940 převzal funkci ministerského předsedy.

„Doneslo se nám, že Herr Hitler má v plánu obsadit Britské ostrovy,“ oznámil Churchill. Právě v tu chvíli velitel tankových oddílů Erwin Rommel útočil na Lamanšský průliv se svou proslulou „Divizí duchů“. Takovou přezdívkou si Rommelova jednotka vysloužila nadpřirozenou rychlostí, s níž se hnala nepřátelským územím – jednou urazila skoro dvě stě mil za jediný den –; byla tak rychlá, že by Rommel mohl vtrhnout do Londýna do čtyřadvaceti hodin poté, co by vjel na britské pobřeží.

Jedinou nadějí Anglie byla očividně kapitulace. Na každé anglické letadlo měl Hitler tři, na každého britského vojáka dva své. Dravé skupiny německých ponorek a magnetické miny proměnily kanál La Manche v smrtící past, která ochromila flotilu Královského námořnictva ze čtyřiceti torpédoborců jich zbylo pouhých jedenáct. Britští vojáci

byli zničení a téměř neozbrojení; desítky tisíc jich padlo do zajetí nebo zemřelo, přeživší zahazovali zbraně i výstroj a prchali. Naproti tomu německé jednotky byly tak disciplinované, urputné a plně euforie, že Hitler dokonce chtěl, aby zvolnily a nevysilovaly se příliš rychlým postupem.

„Pánové, sami jste viděli, co to bylo za trestuhodnou bláhovost, pokoušet se bránit toto město,“ pravil Hitler, když se procházel po dýmajících pozůstatcích Varšavy, již bombardování proměnilo v krajinu zlých snů plnou sutin a rozkládajících se mrtvol a jejíž starosta byl